

T.8/20

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-61-11

Ze Szkolnej Ławy

Rok VII Numer 1

Wrzesień 2002

PIERWSZY DZIEŃ W SZKOLE

Drugiego września 2002r. w Szkole Podstawowej w Podedwórzcu uroczystej inauguracji roku szkolnego 2002/2003 dokonała Pani Dyrektor Barbara Sozoniuk, życząc wszystkim wytrwałości w podejmowanych wysiłkach edukacyjnych. Szczególnie ciepło zostali powitani uczniowie klasy I.

Wójt Gminy – Pan Wiesław Nowak życzył wszystkim uczestnikom życia szkolnego wielu ciekawych wrażeń i wszelkiej pomyślności.

Samorząd Uczniowski podkreślił wątek 63 rocznicy wybuchu II wojny światowej – minutą ciszy uczczono pamięć poległych za sprawę Ojczyzny oraz oddelegowano uczniowskie trójki do złożenia kwiatów pod pomnik upamiętniający walczących o wolność i demokrację.

„NOWE SZATY ... SZKOŁY”

Po wakacjach Szkoła powitała nas odmienionym wyglądem. Pomalowany dach, odnowiona świetlica oraz odświeżone korytarze przykuwały uwagę wszystkich.

Czy wpłynęło to na nasze wyniki w nauce?

Poczekamy, zobaczymy... Dzisiaj możemy stwierdzić, iż poczynione w zakresie remontów starania podnoszą poziom naszego bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia.

"Ze Szkolnej Ławy"

NIESPODZIANKA

Niespodziankę, porównywalną np. z niespodziewanym wydłużeniem wakacji (mało prawdopodobne) otrzymała społeczność szkolna Gminy Podedwórze. Dzięki staraniom władz lokalnych i przychylności wielu osób uczniowie dojeżdżający mogą cieszyć się z jazdy nowym autokarem.

Ten prezent otwiera nam okno na świat. Bliżej naszej szkoły są kina, teatry, muzea oraz różne inne ciekawe osobliwości kulturalne, przyrodnicze i turystyczne.

A swoją drogą, ciekawe, gdzie pojedziemy na pierwszą wycieczkę?

DROGI UCZNIU KLASY VI!

Ukończenie szkoły podstawowej jest z pewnością Twoim najważniejszym celem w tym roku szkolnym. Musisz wiedzieć, że aby go osiągnąć nie wystarczą pozytywne oceny z poszczególnych przedmiotów. Oprócz nich, każdy z Was powinien przystąpić do sprawdzianu na końcu sześcioletniej szkoły podstawowej.

Już dzisiaj wiadomo, że wspomniany sprawdzian odbędzie się ósmego kwietnia 2003r. Nasza gazetka będzie zamieszczała przykładowe pytania. Zachęcamy do lektury.

ŚMIEJ SIĘ W SZKOLE

Uczniowie napisali:

- 📖 „Na cześć Dionizosa śpiewał chór satyryków”.
- 📖 „I wtedy Jagienka wybiegła z domu i ruszyła za Zbyszkciem”.
- 📖 „Rozstanie Cezarego Baryki z Laurą było bardzo romantyczne, ponieważ on uderzył ją szpicrutą”.
- 📖 „Do historii przeszedł nie cały Achilles, tylko jego pięta”
- 📖 „Nazwa „Krzyżacy” pochodzi od pająka krzyżaka”
- 📖 „Chrobry złożył podanie do papieża o koronę”
- 📖 „Nel leżała ciężko chora. Staś dał przyjaciółce herbatę z hieną”
- 📖 „Archimedes siedział w wannie i w pewnym momencie zawołał swoją żonę Eurekę”

*

Ogłoszenia:

- 📖 Szukam pracy lżejszej od spania.
- 📖 Myślenie nie boli.
- 📖 Nie obgryzaj paznokci przed jedzeniem.
- 📖 Winda popsuta. Najbliższa winda w bloku obok.

*

Podłuchane dowcipy:

- Sąsiadka zagląda kobiecie do wózka.
- Śliczne dzieciaczki! Dwaj chłopcy?
- Nie, to po lewej to kapusta.

"Ze Szkolnej Ławy"

Jaś wraca ze szkoły do domu.

- Tato! Ja już umiem pisać!
- A co napisałeś?
- Skąd mam wiedzieć skoro nie umiem jeszcze czytać?

Na lekcji biologii pani pokazuje zdjęcie zwierzaka i pyta:

- Kto mi powie, co to za zwierzę?
- Topierz, toperz - krzyczy Małgosia.
- Nietoperz, Małgosiu - poprawia dziewczynkę

nauczycielka.

- Nie toperz? - dziwi się bardzo uczennica. - A taki podobny.

CIEKAWOSTKA Z ŻYCIA WZIĘTA

Czy wiecie, jakimi interesującymi stworzeniami są pająki? Niektóre gatunki żywią się ludzką krwią! Jednak nie macie się czego obawiać, bo pająki piją krew za pośrednictwem...komarów. Istnieją też pająki, które mieszkają w mrowiskach, na co pozwala im „mrowczy zapach”, który potrafią wydzielać. Dzięki niemu prawdziwe mieszkanki mrowiska nie rozpoznają swoich wrogów, a sprytne pająki zjadają właścicieli leśnych nieruchomości.

PRZYRODA NIE LUBI PRZESADY

Myśląc ekologicznie, możemy zdrowiej i lepiej żyć. Ekologia to nauka, która pomaga ustrzec się wielu małych i tych największych zagrożeń. Dbając o środowisko według jej reguł, chronimy przyrodę

ROPA NAFTOWA TAK „NATURALNA”,
W RĘKACH CZŁOWIEKA PRODUKT
„NIENATURALNY”

Ropa naftowa powstała na skutek powolnego procesu naturalnego, który rozpoczął się na początku istnienia Ziemi i trwał przez miliony lat. Trzęsienia ziemi, wybuchy wulkanów, lodowce i huragany zmieniły ob-

*Niszczeniu życia na
Ziemi najczęściej jest
winna ludzka chciwość
i krótkowzroczność...*

licze i klimat Ziemi. Rośliny zaś i zwierzęta, które nie potrafiły przystosować się do tych zmian, ginęły i ustępowały miejsca bardziej rozwiniętym formom życia.

Z czasem ziemia przysypywała martwe zwierzęta i rośliny, które rozkładały się w głębokich warstwach gleby, przekształcając zawarte w nich substancje organiczne w rozległe złoża oleistego płynu, ropy naftowej, nad którą unosił się lżejszy gaz, metan. Po wydobyciu ropę naftową transportuje się do rafinerii szerokimi rurami albo tankowcami. To wtedy właśnie mogą zdarzyć się różne katastrofy ekologiczne, czasami nawet bardzo poważne, ponieważ ropa rozlana na ziemi lub morzu powoduje zatrucie środowiska i śmierć. W rafinerii ropa naftowa zostaje oczyszczona w celu utrzymania z niej rozmaitych produktów: opału do ogrzewania i paliwa do samochodów, plastiku, z którego można robić mnóstwo rzeczy: od zabawek po płaszcze nieprzemakalne... Ropa naftowa była już znana w starożytności, smarowano ją na kadłuby statków, aby nie przepuszczały wody, używano do produkcji zapalających strzał, do podtrzymywania ognia. Ale tylko

dzięki nowoczesnej technologii stała się tak ważna. Dziś wpływa decydująco na nasze życie: może nawet zmieniać wartość pieniędzy... i niestety wywoływać wojny. Jest w stanie polepszyć jakość naszego życia za sprawą energii i produktów, których nam dostarcza, ale jest też w stanie ją pogorszyć z powodu zatrucia środowiska. Ropa naftowa tak „naturalna”, może stać się w rękach człowieka produktem „nienaturalnym”. Od nas wszystkich zależy, by tak się nie stało.

ZIEMIA NADAL TAJEMNICZA

Historia badań nad powstaniem i dziejami naszej planety przypomina najbardziej fascynujące opowieści kryminalne. Nie sposób zrobić kroku nie napotykając nowych poszlak i tropów. Ukształtowanie terenu skały, minerały i skałmieniałości, rzeki, lodowce, wiatry i morza, a także otaczający nas świat roślin i zwierząt - wszystko to kryje w sobie tajemnice. Prawie 200 lat temu wielki geolog Sir Charles Lyell powiedział:

„Terazniejszość jest kluczem do przyszłości.” Odtąd naukowcy nie ustawili w poszukiwaniach rozproszonych okruszków wiedzy o naszej planecie. Obecnie wiemy już sporo o narodzinach i historii Ziemi, jednak przyszłe pokolenia geologów będą musiały wyjaśnić jeszcze wiele tajemnic.

ŻYCIE MRÓWEK JAKO PRZYKŁAD
EKOLOGICZNEJ ORGANIZACJI PRACY

owady imponują nam nie tylko tym, że trwają już od około 400 milionów lat i wytworzyły tak wiele gatunków. Możemy też uczyć się od nich zgodnego życia w

wielkich społecznościach i świetnej organizacji. Żyjące w Ameryce mrówki żniwiarki dzień i noc zbierają liście drzew. Wycinają z nich kawałeczki i zanoszą do gniazda. Inne robotnice wykładają tymi listkami ściany, podłogi i hodują na nich grzyby, które wyglądają jak młode pęczki waty. Zużyte listki żniwiarki wnoszą w jedno miejsce za mrowiskiem, gdzie powstaje spory kopiec odpadów. Wyhodowane grzyby są głównym pożywieniem żniwiarek. Czy to nie jest świetnie zorganizowane rolnictwo ekologiczne?!

**FAKTY W
PIGULCE**

Ziemia składa się ze zróżnicowanych koncentrycznych powłok, ułożonych podobnie jak warstwy cebuli. Najważniejsze z tych powłok to skorupa ziemna i płaszcz otaczający jądro. Tylko jedną czterechsetną część masy Ziemi stanowi skorupa kontynentalna, którą możemy badać. Jest ona średnio pięciokrotnie grubsza niż skorupa oceaniczna, która jest trudniej dostępna do badania.

Gęstość ziemi jest ok. pięć i pół razy większa od gęstości wody.

Najdłuższym pasmem górskim jest łańcuch Andów w Ameryce Południowej – 8900 km.

Największy kontynent Tworzą Europa i Azja (Eurazja), o łącznej powierzchni 54 750 000 km².

50 milionów lat temu Australia była połączona z Antarktydą.

Najpospolitszymi pierwiastkami w skorupie ziemskiej są tlen i krzem, mające zazwyczaj postać krzemionki. Razem stanowią one ponad trzy czwarte masy skorupy.

Najstarsze skały mają 3800 milionów lat. Odkryto je na Grenlandii.

Kreda pisząca to skała osadowa powstała ze szczątków mikroskopijnych organizmów, które żyły w morzach okresu kredowego, 144 – 65 milionów lat temu.

Najwyższy szczyt - Mount Everest (8848m n.p.m.) tworzą skały powstałe w głębinach mórz 50 milionów lat temu.

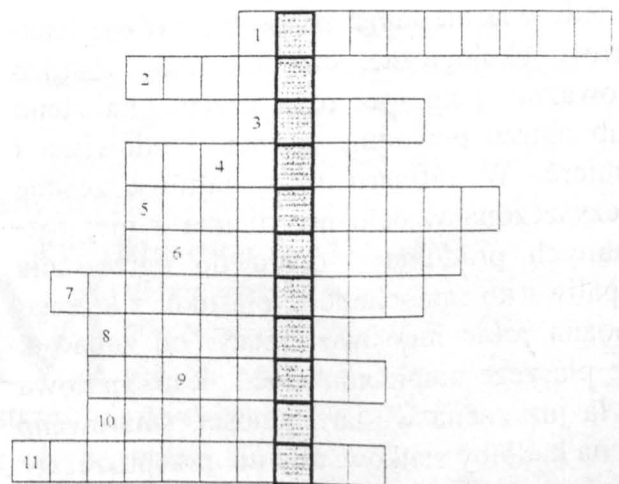
Najwyższe góry kuli ziemskiej – Himalaje - są jednocześnie najmłodsze. Starsze górotwory uległy zniszczeniu.

Fale morskie niszczą skały budujące nowy brzeg. Podczas burzy fale te wywierają nacisk ponad 30 ton na m².

Aazonka zbiera wody i unosi osady z powierzchni ponad 7 milionów km².

KRZYŻÓWKA

1. Powtórne przetwarzanie odpadów
2. Może być słona lub słodka
3. Niezbędny do oddychania
4. Mieszkaniec Puszczy Białowieskiej
5. Może być naturalny lub przekształcony przez człowieka
6. Naturalny zbiornik wody słodkiej
7. Najczęściej nielegalne śmieci
8. Legendarny dąb-pomnik przyrody
9. Na nim filtry do oczyszczania powietrza
10. Narodowe-duże obszary chronione
11. Mieszkańcy ziemi-nie rośliny

CHRONIĄC LAS, CHRONISZ NAS!!!

LAS RÓWNIKOWY ZAGROŻONY!

Równikowe lasy deszczowe, tzn. lasy tropikalne, są bezlitośnie karczowane. Co trzy sekundy ubywa drzew z terenu wielkości boiska do piłki nożnej! Dlaczego tak się dzieje, że zielone olbrzymy, których wartość przyrodnicza jest niewyobrażalna, padają z ludzkiej ręki? Dlatego, że ich wartość handlowa jest również wysoka, bo to najznakomitsze gatunki drzewa. Rumieniący się czerwienią mahoń, czarny heban, brunatny palisander to najbardziej pożądane surowce na luksusowe meble. Pojedynczy pień osiąga niekiedy cenę nawet tysiąca dolarów. Za taką cenę można by kupić kilka telewizorów albo superelegancki komplet mebli wy-poczynkowych.

To może ludzie powinni wyciąć pozostałe jeszcze drzewa i kupić sobie za te pieniądze drogie kanapy i telewizory!? Wyobraź sobie łysą jak kolano Ziemię, na której przed ekranami telewizorów porozsiadały się we wspaniałych fotelach miliony ludzi i tylko, zamiast ptaków, słyszą dźwięki z filmów...

EKOLOGICZNE ZADANKA - KONKURS

Zad. 1. Las jest domem zwierząt. Nie wszystkie zwierzęta pozwalają się zobaczyć, ale ich obecność zdradzają odgłosy i ślady pozostawione w różnych miejscach. Rozpoznań opisane zwierzęta leśne.

a) Mówi się o nim, że jest sprytny, ma wrażliwy węch i wspaniały słuch, mieszka w norze, jest drapieżnikiem, ale żywi się także owocami i grzybami.

b) To zwinna gimnastyczka. Na zimę schodzi tylko po to, aby zebrać trochę pożywienia. Jest naszym największym gryzoniem leśnym, ale często spotykamy ją w parkach.

c) To ptak, który nigdy nie widział swoich rodziców. Jest wielkim podróżnikiem (przemierza od 4000 do 10 000 km, zimując w lesistych sawannach Afryki). Jego charakterystyczny głos słychać w lasach od kwietnia do lipca.

d) Łatwo go zauważyć w lesie siedzącego pionowo na pniu drzewa. Ma dwa palce skierowane do przodu i dwa do tyłu, a podczas wspinania opiera się na ogonie o sztywnych piórach. Potężny dziób służy mu do kucia w drzewie.

e) Owad ten żyje w zorganizowanej społeczności i nie wie, co to odpoczynek. Królowa tego owada osiąga długość 9-11 milimetrów i żyje do 20 lat.

Zad. 2. Obok produkcji leśnej ogromne znaczenie dla człowieka ma pośredni wpływ lasu na inne elementy przyrody. Uzupełnij zdania podanymi

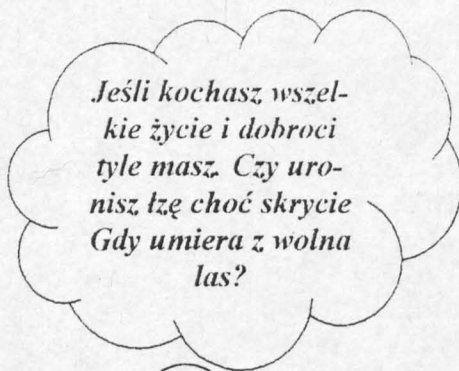
zwrotami, a dowiesz się jakie funkcje pełni las:

- chroni przed powodzią;
- wypoczynek; ludzie;
- dwutlenek węgla; powietrze;
- przed erozją;
- wiatr;
- chroni przed hałasem.

a) Korzenie drzew chronią glebę zwłaszcza na stromych zboczach gór

b) Zwarty masyw leśny

c) Produkuje duże ilości tlenu, pochłania oraz inne zanieczyszczenia znajdujące się w

- d) Las osłabia działanie
 , który zwiewa
 wierzchnią warstwę urodzajnej gleby.
- e) Zatrzymuje opady i
- f) Jest miejscem i
 rekreacji dla

**Rozwiązania przekazujcie
 Joannie Jednoux z kl. V.**

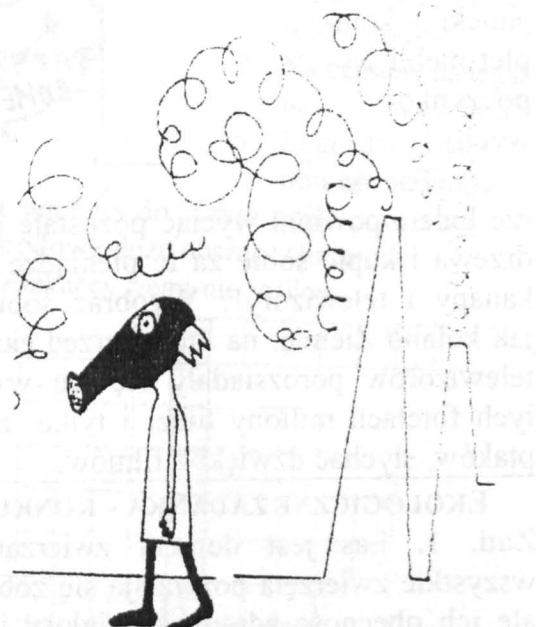
ZIELONY STYL ŻYCIA - EKOZABAWA

Za każdą odpowiedź „tak” policz sobie jeden punkt.

1. Czy czytasz listę składników na produktach żywnościowych?
2. Czy kiedykolwiek robisz zakupy w sklepie ze zdrową żywnością?
3. Czy wiesz, jak wyłączyć system gorącej wody w twoim domu?
4. Czy gasisz światła, jeżeli są niepotrzebne?
5. Czy w twoim domu używa się papieru z makulatury?

*Nie pozwólmy przyjacielem
 Aby w dymach błękit bladł
 By marniała żywa zieleń
 Żeby, konał miejski park.
 Chrońmy każdy promień słońca
 On nam sprawia życia ład
 Mały liść to nasz obrońca
 Dzięki niemu żyje świat.*

6. Jeśli kiedykolwiek uczestniczyłeś w akcji związanej z problematyką ochrony środowiska dolicz sobie 5 punktów.
7. Jeśli udajesz się gdzieś niedaleko, czy regularnie chodzisz piechotą?
8. Jeśli udajesz się dalej, czy regularnie jeździsz rowerem lub korzystasz ze środków transportu publicznego?

Opracował Zespół Redakcyjny Samorządu Uczniowskiego: Kasia Banaszczuk, Paulina Tymoszek, Asia Jednoux, Edyta Borsuk, Sylwia Kisiel, Asia Lipka, Ilona Lewczuk, Łukasz Szema, opiekun SU – Artur Becher.

9. Czy kupujesz produkty „wolne od okrucieństwa” (nie testowane na zwierzętach)?
10. Czy potrafisz wymienić chociaż jeden zagrożony wyginięciem gatunek?
11. Czy zbierasz surowce wtórne?
12. Czy chodzisz na zakupy z torbą szmacianą lub z koszykiem zamiast reklamówki.

**Jeśli uzyskałeś więcej niż 14 pkt.
 jesteś liderem Zielonej Ligi**